

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ

БІЛЯЄВА І.М. – доктор сільськогосподарських наук,

старший науковий співробітник

<https://orcid.org/0000-0003-0688-4209>

Інститут зрошуваного землеробства Національної академії аграрних наук України

ДИМОВ О.М. – кандидат сільськогосподарських наук,

старший науковий співробітник

<https://orcid.org/0000-0002-7839-0956>

Інститут зрошуваного землеробства Національної академії аграрних наук України

Постановка проблеми. Економічне зростання в Україні неможливе без активізації інноваційної діяльності, зокрема, в аграрній сфері. Адже загальновідомим є вислів «Сільське господарство – локомотив української економіки». Пріоритетом аграрної науки є наукове забезпечення перетворення агропромислового комплексу на фінансово успішний сектор економіки шляхом технологічного і технічного переоснащення його галузей [1, с. 8–9]. Тому його розвиток має здійснюватися на сучасних досягненнях науки, техніки і новітніх технологій, що можливо тільки з впровадженням і поширенням інноваційної діяльності.

У сучасних умовах господарювання вітчизняні товаровиробники, на відміну від світових, визначальний мотив інноваційної діяльності вбачають у зростанні випуску продукції та підвищенні її конкурентоспроможності, що іноді досягається завдяки скороченню рівня сталості сільськогосподарського виробництва й посиленню його структурної деформації. Метою впровадження аграрних інновацій, як доводить у своїх дослідженнях О.В. Шубравська, визнається заміна застарілих ресурсів і технологій; вихід на новий ринок або розширення частки ринку; скорочення витрат праці, матеріальних та енергетичних витрат на одиницю продукції [2, с. 69–70].

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Характер інноваційного розвитку в провідних країнах світу підтверджує обов'язкову наявність ефективної науково-технологічної й промислової бази, яка здатна стабільно генерувати інновації й трансформувати їх у продукти, що користуються попитом. Окрім того, сучасне ускладнення інновацій, набуття ними міждисциплінарного, міжгалузевого характеру, що підвищує ризикованість і вартість інвестицій у них, трансформує організаційні засади реалізації інновацій, інноваційну інфраструктуру та потребує змін підходів до трансферного забезпечення інновацій [3, с. 35–36]. З одного боку, це зміцнює тенденцію до концентрації новацій серед крупних товаровиробників, а з іншого – поглиблює спеціалізацію та збільшує кількість суб'єктів економіки, які здатні займатися тільки окремою стадією інноваційного процесу.

Проблеми розвитку сільського господарства України на інноваційній основі ґрунтовно досліджені в наукових працях вітчизняних учених П. Гайдуцького,

О. Гудзинського, М. Дем'яненка, О. Єрмакова, А. Діброви, І. Іртищевої, С. Кваші, М. Кісіля, О. Крисального, П. Лайка, М. Маліка, П. Музики, І. Прокопи, П. Саблука, В. Трегобчука, М. Чумаченка, О. Шпичака, О. Шубравської, В. Юрчишина та інших. Проте, незважаючи на велику кількість публікацій, залишається багато невисвітлених питань прикладного характеру, які стосуються інноваційної діяльності в аграрному виробництві за участю відповідного інституціонального комплексу, до складу якого входить наука, освіта, нормативно-правова база, інститути фінансової підтримки інноваційної діяльності, суспільні норми і традиції [4, с. 15].

Мета статті – дослідження особливостей розвитку інноваційної діяльності в агропромисловому виробництві південного регіону та визначення на цій основі підходів для забезпечення її активізації в сучасних умовах.

Матеріали та методика досліджень. Під час досліджень використано сукупність методів і підходів: системний аналіз; факторний аналіз; порівняльний аналіз; розрахунковий; графічний.

Результати досліджень. Зміст інноваційної діяльності в аграрному секторі економіки полягає у розробленні та впровадженні в аграрне виробництво прогресивних методів ведення господарства, в основі яких лежать методи ефективного виробництва продукції; застосуванні нового покоління техніки, використанні нової кадрової політики з урахуванням накопиченого наукового та інноваційного потенціалу. Інноваційну діяльність можна розглядати на чотирьох етапах: розроблення новацій, їх апробація та перевірка, відтворення новацій і впровадження у виробництво.

Частка господарюючих суб'єктів у сільському господарстві, які впроваджували інновації, на кінець 2019 року не перевищувала 20 % [5, с. 100].

Багато експертів вважає, що головною причиною гальмування інноваційного розвитку є брак фінансових ресурсів [6; 7]. Насправді є й інші причини. Характерними ознаками затримки впровадження інновацій стали втрата позитивної динаміки у розвитку та якісному оновленні інтелектуального капіталу в аграрній сфері; відсутність дієвих заходів державної аграрної політики, спрямованих на регулювання або зміну формальних норм, які б стимулювали розвиток інновацій. Про це свідчать наявні організаційні, фінансові, кадрові проблеми. Відбулося скорочення загальної кількості організацій,

які здійснюють наукові дослідження і розроблення. На кінець 2013 р. кількість наукових організацій становила 1 143 одиниці. Водночас відбулось і скорочення структури, які безпосередньо займаються науковими дослідженнями та розробленнями в аграрній сфері.

За загального скорочення кількості організацій, які виконують наукові дослідження та розроблення, та кількості науковців спостерігається зростання всіх вартісних показників, що відбивають обсяги виконаних наукових і науково-технічних робіт за всіма їхніми видами. До 2019 р. найбільшою мірою зросли обсяги фундаментальних досліджень, водночас під час зростання обсягів виконаних наукових і науково-технічних робіт зберігається досить стабільна структура основних видів робіт. Скорочення обсягів робіт відбулося тільки за науково-технічними послугами.

Інноваційні процеси та інновації в аграрній сфері відрізняються різноманітністю. Найважливішими серед аграрних новацій є технічні, технологічні, екологічні, біологічні. Останнім часом зростає роль організаційних та економічних інновацій, призначених для галузі загалом або для окремих її підгалузей.

Потенційно в межах інноваційного процесу основна роль у забезпеченні інноваційного розвитку агропромислового виробництва відводиться аграрній науці, зокрема науковим установам НААН, де здійснюються випробування інноваційних розробок, маркетингові дослідження, забезпечується трансфер новацій, науковий супровід інноваційних проєктів, інформаційне та консультативне обслуговування сільгоспвиробників. Центри наукового забезпечення агропромислового виробництва НААН, які створені у регіонах, забезпечують створення, освоєння та організацію впровадження інновацій. Проте в країні так і не відбулось формування ефективної системи інституціонального, інфраструктурного забезпечення інноваційного розвитку аграрної галузі [8].

В окремих регіонах і галузях усе ще використовуються системи ведення господарської діяльності, які засновані на застарілих технологіях, що не дає змоги скорочувати витрати виробничих факторів, підвищувати конкурентоспроможність сільськогосподарської продукції, собівартість виробництва зростає, знижується його рентабельність, що опосередковано підтверджує відсутність інноваційних основ розвитку агропромислового виробництва.

Стримуючим чинником інноваційного розвитку аграрної сфери є, як показали розрахунки, низький рівень технічного забезпечення, що вказує на практичну відсутність техніко-технологічного оновлення та модернізації галузі. Вітчизняні моделі технічних засобів, арсенал яких становить переважно морально застаріла техніка, більше придатні для реалізації екстенсивних технологій. Вітчизняна техніка суттєво відстає від імпоротної за показниками надійності (більш ніж у 6 разів), а технічна забезпеченість тваринницької галузі не перевищує 40 % від необхідних потреб, що також свідчить про неефективність наявної системи інноваційно-інвестиційного забезпечення сільськогосподарського виробництва [9, с. 64–65].

Малоефективною досі залишається інноваційна інфраструктура інноваційного ринку, якій бракує фінан-

сового складника, системи трансферу технологій, механізмів зв'язку науки з аграрним виробництвом і стимулювання фундаментальної науки та наукової діяльності. Обмежує розвиток інновацій також низька платоспроможність сільгоспвиробників, недоступність кредитних ресурсів для впровадження інноваційних продуктів і технологій, більш досконалих машин і засобів механізації виробничого процесу, нових сортів і гібридів у рослинництві, порід сільськогосподарських тварин.

Особливості інноваційного процесу в економіці країни проявляються зараз не лише в переважанні державних джерел фінансування НДДКР, але й у наявності різкого контрасту між передовими високотехнологічними підприємствами та підприємствами з надзвичайно низькою продуктивністю праці і слабким прагненням до інновацій; спрямованістю інноваційної політики «згори-вниз» і з одночасною роздрібненістю інноваційної структури. Усі елементи інноваційної системи, необхідні для її функціонування, слабо пов'язані між собою або взагалі не пов'язані. Не побудована «потрійна спіраль» – ефективна взаємодія держави, науки і бізнесу по горизонталі й обміну функціями.

На першій стадії інноваційного процесу, яка пов'язана зі створенням інновацій, основним продуцентом у сучасних умовах залишається НААН. У її складі в кожній області з 1998-го року було створено центри наукового забезпечення аграрного виробництва, основним завданням яких визначено об'єднання діяльності наукових, впроваджувальних, освітніх установ регіону і сприяння інноваційному розвитку аграрної сфери. Створені Науково-методичні центри мають у своєму підпорядкуванні головні установи та галузеві державні підприємства і дослідні господарства, а сформовані Науково-інноваційні центри об'єднують регіональні державні підприємства і державні господарства. Але тільки останніми роками активізована діяльність відповідних центрів, які визначено головними операторами НААН на наукоємному ринку аграрної сфери регіонів [5, с. 98].

Для поетапного виконання Програми реалізації Концепції реформування аграрної науки з метою покращення координації та активізації наукових досліджень і впровадження інноваційних розробок, виходячи з потреб на регіональних рівнях, у 2019 р. було створено міжрегіональні наукові центри: Північний, Південний, Центральний, Східний і Західний. У кожному з центрів визначено провідні наукові установи НААН, які мають високий науковий потенціал. Саме вони мають здійснювати наукове забезпечення аграрної сфери за регіональним принципом.

Координація наукових розробок і реалізація територіальних галузевих і комплексних програм, спрямованих на інноваційний розвиток агропромислового виробництва, має слугувати поширенню впроваджень найбільш перспективних для кожного регіону інноваційних розробок і забезпечувати організацію та розвиток науково-технологічного процесу, який об'єднує єдиний цикл: «Науково-методичні центри НААН – зональні науково-інноваційні центри – міжрегіональні наукові центри наукового забезпечення АПВ – сільгосптоваровиробники».

Необхідно констатувати, що серед пріоритетів науково-технічної діяльності отримали поширення фундаментальні дослідження (нові сорти, методи та теорії) й розробки, пов'язані з раціональним природокористуванням (нова техніка, технології, вироби й матеріали). Не стали поширеними розробки в сфері інформаційних і комунікаційних технологій, енергозберігаючих технологій і процесів. Водночас не вся створена продукція й технології отримали впровадження та стали інноваціями.

За 2016–2019 рр. науковими підрозділами ІЗЗ НААН створено 19 сортів і гібридів рослин, 18 ресурсозберігаючих технологій, у 680 аграрних підприємствах було впроваджено 948 інноваційних розробок. Було проведено майже 300 маркетингових досліджень ринку наукоємної продукції. Інститут надав для реєстрації 36 заявок на отримання охоронних документів і 36 патентів було отримано.

Інститут зрошуваного землеробства НААН має вагомий науковий потенціал і накопичені бази знань та інноваційних технологій. Наукові розробки Інституту широко впроваджуються в державних підприємствах – дослідних станціях, дослідних і базових господарствах. Особливе місце у розробленні технологій вирощування на зрошуваних землях посідають питання оптимізації режимів зрошення та способів поливу. Наприклад, ученими Інституту обґрунтовано нові методи формування екологічно безпечних і водозберігаючих режимів зрошення основних культур, що забезпечує скорочення норми зрошення на 15–40 % практично без зниження врожайності. Особливо це актуально в умовах сучасного дефіциту водних ресурсів та енергоносіїв. Крім того, водозберігаючі режими зрошення сприяють зменшенню затрат праці на 50 % і більше.

Метод визначення витрат вологи посівами сільськогосподарських культур за оптимального вологозабезпечення рослин за показниками середньодобового випаровування на системах краплинного зрошення та дощування широко використовується у виробництві та забезпечує високу точність розрахунків строків і норм поливу в розбіжні за гідротермічними умовами роки, може застосовуватися для формування режиму зрошення на площах із різним рівнем залягання ґрунтових вод.

Ученими Інституту розроблено систему виробництва насінневої картоплі з використанням біотехнологічних методів і подальшим розмноженням у двоврожайній культурі, що дає змогу отримувати 18–20 т/га насінневої картоплі з умовним чистим прибутком 20–25 тис. грн/га.

З огляду на необхідність змін моделі інноваційного процесу Науково-інноваційні центри НААН опрацьовують методичні розробки зі стратегічного маркетингу й інноваційного менеджменту. В ІЗЗ НААН у 2020 р. створено відділ маркетингу, трансферу інновацій та економічних досліджень, який зорієнтовано на встановлення тісніших взаємозв'язків зі споживачами інноваційної продукції, засобами масової інформації, рекламними структурами. Це свідчить про поступові зміни базової лінійно-послідовної моделі інноваційного процесу та її трансформацію в інтерактивну модель [10, с. 82]. Інтерактивна модель стала резуль-

татом адаптації неформальних і формальних норм, які запроваджені державою для регулювання розвитку аграрних інновацій.

Останнім часом зростає кількість інтеграційних об'єднань наукових установ, виробників, освітніх структур, ринкової інфраструктури. Ці процеси сприяють комплексності господарського механізму, розширенню взаємозв'язків між його складовими й елементами. Результатом інтеграції стало збільшення кількості інноваційних структур, розширення спектру їхньої взаємодії, формування нових суб'єктів інноваційної інфраструктури, зростання ролі інститутів розвитку. Окрім того, інтеграційні процеси значною мірою сприяли формуванню нових моделей інноваційного процесу (інтерактивної й інтеграційної).

У 2018 р. ІЗЗ НААН у плідній співпраці з Миколаївським національним аграрним університетом та іншими науковими установами, закладами вищої освіти та комерційними агропідприємствами (дев'ять аграрних вищих навчальних закладів, вісім науково-дослідних установ і 16 виробничих підприємств Миколаївської та Херсонської областей) було створено навчально-науково-виробничий консорціум «Південний». Консорціум забезпечує формування молодого кадрового потенціалу з урахуванням світових тенденцій розвитку науки і технологій, наукової еліти та лідерів аграрного сектору економіки України. У межах Консорціуму проводяться комплексні дослідження з розроблення інноваційних технологій вирощування сільськогосподарських культур, впровадження їх в освітній процес та у виробництво.

З метою активізації інноваційної діяльності в аграрній сфері необхідно:

- удосконалити чинну нормативно-правову базу щодо аграрних інновацій;
- забезпечити вивчення попиту на інновації, перетворити маркетинг у невіддільний елемент формування замовлень на наукові дослідження та розроблення;
- створити сучасну систему інформаційно-консультатійного забезпечення інноваційної діяльності, яка має передбачати спеціалізовані організації у вигляді загальнодержавних і регіональних галузевих інвестиційно-інноваційних фондів, інших структур (бізнес-інкубаторів, технопарків, технополісів та ін.);
- створити ефективний механізм відпрацювання та просування інновацій у виробництво;
- створити систему державної підтримки сільськогосподарських підприємств, що займаються інноваційною діяльністю;
- активізувати діяльність науково-дослідних установ щодо співпраці з аграрними формуваннями;
- стимулювати участь аграрних підприємств у фінансуванні науково-дослідних розробок і вступ до консорціумів, кластерів, інших формувань, які є сучасною формою об'єднання підприємств і організацій;
- забезпечити державну підтримку підготовки висококваліфікованих кадрів;
- забезпечити стабільну економічну ситуацію в країні для залучення інвестицій в аграрний сектор.

Для поліпшення ситуації щодо впровадження інновацій в аграрне виробництво активну роль має відігра-

вати держава, яка має сформувати ефективну систему фінансування коштом державного бюджету фундаментальних і найважливіших прикладних розробок, орієнтованих на швидку віддачу, з метою наближення їхніх результатів до потреб практики, посиливши відповідальність чиновників шляхом контролю за витрачанням бюджетних коштів. З огляду на це необхідно розв'язати низку питань щодо державної інноваційної політики.

Висновки. Пришвидшення розвитку аграрного виробництва, підвищення ефективності та конкурентоспроможності в сучасних умовах досягається переважно завдяки активізації інноваційної діяльності. Є низка проблем, які потребують подальшого послідовного розв'язання. Водночас необхідно вказати на позитивні тенденції в плані створення інтеграційних об'єднань наукових установ, виробників та освітніх структур. Ці процеси сприяють комплексності господарського механізму, розширенню взаємозв'язків між його складниками й елементами. Продовження дослідження необхідно спрямувати на виявлення найбільш оптимальних шляхів розв'язання завдань державної інноваційної політики та організації інноваційної діяльності, розв'язання проблеми збільшення конкурентоспроможної сільськогосподарської продукції, розроблення комплексних і галузевих регіональних програм інноваційного розвитку агропромислового виробництва, рекомендацій щодо поліпшення структури аграрного виробництва та механізмів економічних взаємовідносин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Трансфер інноваційних технологій в агропромислове виробництво регіонів України / за ред. Я.М. Гадзала, А.В. Баян, С.А. Володіна. Київ : Аграр. Наука, 2016. 244 с.
2. Шубравська О.В. Розвиток аграрного господарювання України на засадах економічної сталості. *Економіка і прогнозування*. 2014. № 2. С. 62–72.
3. Федулова Л.І. Інноваційний розвиток: еволюція поглядів та проблеми сучасного усвідомлення. *Економічна теорія*. 2013. № 2. С. 28–45.
4. Інноваційне забезпечення розвитку сільського господарства України: проблеми та перспективи : монографія / Лупенко Ю.О., Малік М.Й., Шпикуняк О.Г. та ін. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2014. 516 с.
5. Тивончук С.О., Тивончук Я.О. Формування організаційних форм трансферу технологій в агропромислового виробництві. *Економіка АПК*. 2013. № 2. С. 93–100.
6. Невинська Г.Б. Проблемні аспекти інноваційного розвитку аграрного виробництва. *Агросвіт*. 2017. № 1-2. С. 35-38.
7. Полегенька М.А. Особливості інноваційної діяльності в агропромислових підприємствах України. *Агросвіт*. 2017. № 6. С. 49–54.
8. Концептуальні засади інноваційно-інвестиційного розвитку Національної академії аграрних наук України. URL: http://www.uaan.gov.ua/sites/default/files/koncept_polozhennya_21_02.doc (дата звернення: 05.06.2020).
9. Стратегічні напрями розвитку сільського господарства України на період до 2020 року / за ред. Ю.О. Лупенка, В.Я. Месель-Веселяка. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2012. 182 с.
10. Тарасова І.І. Теоретичні основи і моделі інноваційного процесу в економіці. *Економіка АПК*. 2013. № 5. С. 80–86.

REFERENCES:

1. Hadzalo, Ya.M., Balyan, A.V., & Volodin, S.A. (Eds). (2016). *Transfer innovatsiinykh tekhnolohii v ahropromyslove vyrobnytstvo rehioniv Ukrainy [Transfer of innovative technologies in agro-industrial production in the regions of Ukraine]*. Kyiv: Ahrama nauka [in Ukrainian].
2. Shubravskaya, O.V. (2014). Rozvytok ahromoho hospodariuvannya Ukrainy na zasadakh ekonomichnoi stalosti [Development of agricultural management in Ukraine based on the principles of economic constancy]. *Ekonomika i prohnozuvannya – Economics and forecasting*, 2, 62–72 [in Ukrainian].
3. Fedulova, L. (2013). Innovatsiinyi rozvytok: evoliutsiia pohliadiv ta problemy suchasnoho usvidomlennia [Innovative development: the evolution of views and problems of modern awareness]. *Ekonomichna teoriia – Economic theory*, 2, 28–45 [in Ukrainian].
4. Lupenko, Yu.O., Malik, M.Y., & Shpykuliak, O.H. et al. (2014). *Innovatsiine zabezpechennia rozvytku silskoho hospodarstva Ukrainy: problemy ta perspektyvy : Monohrafiia [Innovative support for the development of agriculture in Ukraine: problems and prospects : Monograph]*. Kyiv: NNTs "IAE" [in Ukrainian].
5. Tyvonchuk, S.O., & Tyvonchuk, Ya.O. (2013). Formuvannya orhanizatsiinykh form transferu tekhnolohii v ahropromyslovomu vyrobnytstvi [Formation of organizational forms of technology transfer in agro-industrial production]. *Ekonomika APK – Economics of AIC*, 2, 93–100 [in Ukrainian].
6. Nevynska, H.B. (2017). Problemni aspekty innovatsiynoho rozvytku ahromoho vyrobnytstva [Problematic aspects of innovative development of agricultural production]. *Ahrosvit – Agricultural world*, 1-2, 35-38 [in Ukrainian].
7. Polehenka, M.A. (2017). Osoblyvosti innovatsiinoi diialnosti v ahropromyslovykh pidpriemstvakh Ukrainy [Features of innovative activity in agro-industrial enterprises of Ukraine]. *Ahrosvit – Agricultural world*, 6, 49-54 [in Ukrainian].
8. Kontseptualni zasady innovatsiino-investytsiynoho rozvytku Natsionalnoi akademii ahrarykh nauk Ukrainy [Conceptual foundations of innovation and investment development of the National Academy of Agricultural Sciences of Ukraine]. (n.d.). www.uaan.gov.ua. Retrieved from http://www.uaan.gov.ua/sites/default/files/koncept_polozhennya_21_02.doc [in Ukrainian].
9. Lupenko, Yu.O., & Mesel-Veseliak, V.Ya. (Eds.). (2012). *Stratehichni napriamy rozvytku silskoho hospodarstva Ukrainy na period do 2020 roku [Strategic directions for the development of agriculture in Ukraine for the period up to 2020]*. Kyiv: NNTs "IAE" [in Ukrainian].
10. Tarasova, I.I. (2013). Teoretychni osnovy i modeli innovatsiynoho protsesu v ekonomitsi [Theoretical foundations and models of the innovation process in the economy]. *Ekonomika APK – Economics of AIC*, 5, 80–86 [in Ukrainian].

Біляєва І.М., Димов О.М. Інноваційний розвиток агропромислового виробництва південного регіону

Мета. Дослідження особливостей розвитку інноваційної діяльності в агропромисловому виробництві південного регіону та визначення на цій основі підходів для забезпечення її активізації в сучасних

умовах. **Методи.** Системний аналіз; факторний аналіз; порівняльний аналіз; розрахунковий; графічний. **Результати.** Головна роль у забезпеченні інноваційного розвитку агропромислового виробництва відводиться аграрній науці, зокрема науковим установам НААН, де здійснюються випробування інноваційних розробок, маркетингові дослідження, забезпечується трансфер новацій, науковий супровід інноваційних проєктів, інформаційне та консультативне обслуговування сільгоспвиробників. Міжрегіональні центри наукового забезпечення агропромислового виробництва забезпечують створення, освоєння та організацію впровадження інновацій. Висвітлено роль Інституту зрошуваного землеробства НААН в інноваційному розвитку аграрного виробництва. Зазначено, що останнім часом зростає кількість інтеграційних об'єднань наукових установ, агровиробників та освітніх закладів. Ці процеси сприяють комплексності господарського механізму, розширенню взаємозв'язків між його складниками й елементами. Результатом інтеграції стало розширення спектра взаємодії інтеграційних структур, формування нових суб'єктів інноваційної інфраструктури, зростання ролі інститутів розвитку. Для поліпшення ситуації щодо впровадження інновацій в аграрне виробництво активну роль має відігравати держава. Визначено підходи для забезпечення активізації інноваційної діяльності. **Висновки.** Пришвидшення розвитку аграрного виробництва, підвищення ефективності та конкурентоспроможності в сучасних умовах досягається переважно завдяки активізації інноваційної діяльності. Є низка проблем, які потребують подальшого послідовного вирішення. Водночас спостерігаються позитивні тенденції в плані створення інтеграційних об'єднань наукових установ, виробників та освітніх структур. Ці процеси сприяють комплексності господарського механізму, розширенню взаємозв'язків між його складниками й елементами.

Ключові слова: наукові дослідження, інноваційні розробки, кадри, новації, центри наукового забезпечення, інтеграційні структури, держава.

Biliaeva I.M., Dymov O.M. Innovative development of agro-industrial production in the Southern region

Purpose. Research of features of development of innovative activity in agro-industrial production of South region and definition on this basis of approaches for ensuring its activation in modern conditions. **Methods.** System analysis; factor analysis; comparative analysis; calculation; graphic. **Results.** The main role in ensuring innovative development of agricultural production is given to agricultural science, in particular scientific institutions of NAAS, which made testing of innovative developments, marketing research, ensures transfer of innovations, scientific support for innovation projects information and advisory service farmers. Interregional centers for scientific support of agro-industrial production ensure the creation, development and organization of innovation. The role of the Institute of Irrigated Agriculture of NAAS in the innovative development of agrarian production is highlighted. It is noted that the number of integration associations scientific institutions, agricultural producers and educational institutions has been growing recently. These processes contribute to the complexity of the economic mechanism, expanding the relationships between its components and elements. As a result of integration, the range of interaction between integration structures, the formation of new subjects of innovation infrastructure, and the role of development institutions has expanded. To improve the situation of introducing innovations in agricultural production, the state should play an active role. Approaches to ensure the activation of innovation activity are defined. **Conclusions.** Acceleration of the development of agricultural production, increasing efficiency and competitiveness in modern conditions is achieved mainly through the activation of innovative activities. There are a number of problems that require further consistent solutions. At the same time, there are positive trends in the creation of integration associations scientific institutions, manufacturers and educational structures. These processes contribute to the complexity of the economic mechanism, expanding the relationships between its components and elements.

Key words: scientific research, innovative developments, personnel, innovations, centers of scientific support, integration structures, state.